

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudce JUDr. Ivo Pospíšila a soudkyně Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **U. K.**, zastoupen Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2018, č. j. OAM-807/ZA-ZA11-P15-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 7. 2020, č. j. 2 Az 73/2018-65,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci, advokátovi Mgr. et Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši **4.114 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a její posouzení městským soudem

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žádost žalobce shledal nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany na území ČR je již jeho druhá v pořadí. Aktuální tvrzení žalobce pouze rozvádí jeho dřívější tvrzení o obavách z návratu kvůli dluhům ve vlasti, do jeho azylového příběhu však nepřináší vyjma detailů žádné zásadní skutečnosti, nemění nic na původci či důvodech jeho obav, které i dle současné výpovědi žalobce spočívají pouze a jen v následcích jeho dluhů, jde tedy opětovně o skutečnosti irelevantní ve vztahu k důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. K vyjádření žalobce o tom, že nemohl při tehdejších pohovoru uvést veškeré skutečnosti z důvodu, že byl přítomen uzbeký tlumočník, žalovaný konstatoval, že žalobce v průběhu

předchozího řízení o udělení mezinárodní ochrany ani v jediném případě nevyjádřil s osobou tlumočnicka nesouhlas.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou, kterou Městský soud v Praze zamítl. Přisvědčil žalovanému, že žalobce měl v rámci předchozího řízení dostatek příležitostí a byl žalovaným poučen, že je povinen uvádět pravdivé a úplné informace, stejně tak mu nic nebránilo vyslovit námitky proti osobě tlumočnicka. Po celou dobu předchozího řízení ve věci mezinárodní ochrany však žalobce svůj nesouhlas s osobou tlumočnicka nesdělil, naopak prohlásil, že tlumočnicku bez problémů rozumí a nemá proti jeho tlumočení žádné námitky. Z uvedených informací pak dle soudu jednoznačně vyplývá, že žalobci byly důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR spočívající v jeho obavách z potíží v souvislosti s nesplácením jeho dluhů v zemi původu známe již v době podání jeho první žádosti o mezinárodní ochranu a zároveň žalobce neuvedl žádnou závažnou okolnost či důvod, pro který je nemohl tehdy uplatnit. Městský soud pak z aktuálních podkladů obsažených v předloženém správním spise ověřil, že v zemi původu žalobce – v Uzbekistánu nedošlo ve vztahu k žalobcem tvrzeným důvodům k žádné změně politické či bezpečnostní situace, stejně tak tam nedošlo ani k jiným změnám, které by mohly být podstatné ve vztahu k udělení mezinárodní ochrany. Žalovanému však lze vytknout, že se měl touto otázkou v napadeném rozhodnutí zabývat obšírněji, než pouze odkázat na zprávy o zemi původu, které pro své rozhodnutí použil. Toto pochybení lze ale považovat za nedostatek, který nemohl ovlivnit zákonnost napadeného rozhodnutí a pro který nebylo v posuzovaném případě nutné napadené rozhodnutí rušit.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.).

[4] Podle stěžovatele městský soud nesprávně aproboval způsob, jakým správní orgán vyhodnotil informace obsažené ve správním spise, zejména informace o bezpečnostní a lidskoprávní situaci v Uzbekistánu, a tím se dopustil pochybení, která mají dopad do stěžovatelova hmotněprávního postavení. Správní orgán se k obsahu zpráv o situaci v zemi původu vůbec nevyjádřil a městský soud následně nesprávně uzavřel, že přes toto pochybení se nejedná o nedostatek, který by mohl ovlivnit zákonnost napadeného rozhodnutí. Ačkoliv se nedá hovořit o zásadní změně situace, lze ji považovat za naplňující důvody udělení doplňkové ochrany pro skutečně hrozící vážnou újmu. Stěžovatel má za to, že ze současné bezpečnostní a lidskoprávní situace v Uzbekistánu vyplývá trvající hrozba vážné újmy spočívající v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení.

[5] Pochybení, které má dopad do jeho hmotněprávního postavení, spatřuje stěžovatel v tom, že došlo k nesprávnému posouzení jím nově tvrzených skutečností jako nesplňujících podmínky vyžadované u skutečností uváděných v opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud vyjádřil, že se jedná o případy, ve kterých se objeví závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení stěžovatele, a které nemohl vlastní vinou uplatnit během předchozího řízení (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65). Stěžovatel v kasační stížnosti vysvětluje, že se jedná o závažné skutečnosti,

a zdůvodňuje, proč tyto skutečnosti dříve uvést nemohl. Důvodem byly jeho skutečné obavy, že by došlo k vyjádření informací o tom, že požádal o mezinárodní ochranu, skrze tlumočníka, neboť ten byl v jeho prvním řízení uzbecké národnosti. Jakkoliv správní orgán a městský soud tyto obavy vylučují, postrádají jejich závěry jakékoliv pochopení pro postavení, ve kterém se nachází stěžovatel. Ze zpráv o Uzbekistánu je zřejmé, že navráťivší žadatelé o mezinárodní ochranu mohou být vystaveni šikaně ze strany státních orgánů, zejména problémům s obstaráním výjezdních víz v budoucnosti, ale zprávy výzkumných organizací nevylučují ani svévolná zadržování uzbeckých občanů. Městský soud pochybil, když stěžovatelem nově uvedené skutečnosti neseznal jako postačující pro meritorní posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá její oprávněnost. Rozhodnutí žalovaného i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Nelze nevidět, že stěžovatel podal svou opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany po devíti měsících od podání své první žádosti o mezinárodní ochranu a jen dvanáct dní po nabytí právní moci usnesení Nejvyššího správního soudu, jímž byla odmítnuta kasační stížnost stěžovatele. S přihlédnutím k právě uvedenému se nabízí vysvětlení, že hlavním důvodem pro podání žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany byla jen legalizace jeho dalšího pobytu na území České republiky, kde chce provozovat výdělečnou činnost. Vzhledem k tomu, že se námitky v podstatě shodují s námitkami uplatněnými v žalobě, žalovaný v podrobnostech odkázal na své vyjádření v řízení před městským soudem.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou a přípustná. S ohledem na skutečnost, že daná věc se týká udělení mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve otázkou, zda kasační stížnost je přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s.

[8] Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle zde citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že napadený rozsudek je plně přezkoumatelný. Městský soud podrobně a srozumitelně zdůvodnil, proč tvrzení stěžovatele nelze považovat za novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. V napadeném rozhodnutí proto kasační soud neshledal žádné pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Městský soud rovněž dostatečně objasnil,

proč nedostatek spočívající v stručném vypořádání otázky případné změny politické či bezpečnostní situace nemohl ovlivnit zákonnost rozhodnutí žalovaného.

[10] Podmínkami pro přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval (viz např. rozsudky ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011-74, ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96). Konstatoval, že hlavním účelem možnosti opakovanou žádost podat je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit bez vlastního zavinění během předchozího řízení. K otázce opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil již v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, v němž uvedl, že *„při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“* V rozsudku soud také dovodil, že *„zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele.“* O takový případ se však v nyní projednávané věci nejedná. Stěžovatel měl v rámci předchozího řízení dostatek příležitostí a byl žalovaným poučen, že je povinen uvádět pravdivé a úplné informace, stejně tak mu nic nebránilo vyslovit námitky proti osobě tlumočníka. Po celou dobu předchozího řízení ve věci mezinárodní ochrany však stěžovatel svůj nesouhlas s osobou tlumočníka nesdělil, naopak prohlásil, že tlumočnicku bez problémů rozumí a nemá proti jeho tlumočení žádné námitky. Stěžovateli byly důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR spočívající v jeho obavách z potíží v souvislosti s nesplácením jeho dluhů v zemi původu známe již v době podání jeho první žádosti o mezinárodní ochranu a zároveň stěžovatel neuvedl žádnou závažnou okolnost či důvod, pro který je nemohl tehdy uplatnit.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele. Z tohoto důvodu kasační stížnost shledal nepřijatelnou a podle § 104a odst. 1 s. ř. s. ji odmítl.

[12] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože kasační stížnost byla odmítnuta jako nepřijatelná.

[13] Usnesením ze dne 16. 1. 2019, č. j. 2 Az 73/2018-28, Městský soud v Praze ustanovil stěžovateli zástupcem pro řízení Mgr. et Bc. Filipa Schmidta, LL.M., advokáta. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. toto zastoupení trvá i v řízení o kasační stížnosti. Odměnu advokáta včetně hotových výdajů platí v takovém případě stát. Zástupci náleží podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) ve výši 3.100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 citované vyhlášky). K tomu je nutno připočíst daň

z přidané hodnoty ve výši 714 Kč, které je zástupce plátcem. Odměna tedy celkem činí 4.114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. října 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu